Выходить у Львовѣ що дня (крôмѣ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ой годинѣ по полудни.
Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.
Редакція ул. Франціщканьска ч. 10, дверѣ 10.
Письма приймають ся лишь франкованѣ.
Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ бôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
за цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
за пôвъ року . 1 зр. 30 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.
Зъ почтовою пересылкою:
за цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
за пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 272 | Нинѣ: Софонія пр. Игнатія | Завтра: † Варвары В. Аделяйд. | Четверъ 3 (15 грудня) 1892 | Восходъ солнця 7 г. 47 м.; заходъ 4 г. 4 м. Баром. 757 тепл. + 38 — 26 | Рокъ II.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ поставивъ пос. Штайнвендеръ нагляче внесене, щобы выбрати комисію зъ 24 членôвъ, котра бы розслѣдила оречене міністра справъ внутрѣшныхъ въ силу котрого припоручено магістратамъ въ Целовацу и Ціллі въ Каринтіи приймати словеньскѣ подання и залагоджувати ихъ въ тôмъ языцѣ. Комисія повиннабы взагалѣ розслѣдити выдане розпоряджене языкове и зложити Палатѣ дотычне справоздане. Внескодавець вказавъ на велике занепокоєне, выкликане дотычными ореченями, міністерства справъ внутрѣшныхъ и зазначивъ конечнôсть выготовленя закона языкового.

Въ голосованю вôдкинено наглость внесеня 127 голосами противъ 86. За наглостію голосувала сполучена лѣвиця, антисеміты, нѣмецкѣ народовцѣ, кôлькохъ членôвъ клюбу Короніниого и клюбу Трентіно. По сѣмъ приступлено до дальшои дебаты буджетовои надъ етатомъ міністерства справъ внутрѣшныхъ.

Пос. Рутовскій доказувавъ, що надзôръ державный надъ товариствами асекураційными єсть недостаточный и домагавъ ся якъ найскоршого заведеня примусу асекураційного вôдъ огню, головно въ интересѣ селянъ. Бесѣдникъ порôвнувавъ хибне уладжене нашихъ краєвыхъ товариствъ асекураційныхъ зъ уладженємъ такихъ товариствъ въ иншихъ державахъ, а головно въ Швайцаріи и доказувавъ, що коли буде заведена примусова асекурація, то число пожарôвъ певно не збôльшить ся. Ажь до заведеня примусовои асекураціи, не повинно правительство удѣляти концесій на вѣяке нове товариство асекураційне, бо такимъ способомъ настали бы права, котрѣ вôдтакъ ставилибы поважнѣ трудности. Треба отже позôстати при тôмъ, що єсть, и поступати въ будучности поволѣйше въ надаваню концесій. Опосля обговорювавъ пос. Рутовскій справу еміґраціѣ въ Австріѣ и зазначивъ зъ вагою, що еміґрація прибирає вже такъ величезнѣ розмѣры, що годѣ о нѣй довше мовчати. За роки 1889 и 1890 обчислено загальне число еміґрантôвъ зъ Австріѣ на 67.000 душъ; въ декотрыхъ сторонахъ Галичины людность складає ся вже зъ самыхъ еміґрантôвъ, що вернули до краю. Правительство однакъ заховує ся пасивно. Еміґранты рекрутують ся по найбôльшой части изъ людности рôльничои и дрôбныхъ промысловцѣвъ. Треба конче законами управильнити еміґрацію и поставити ѣй запору, якъ то дѣє ся въ другихъ краяхъ.

Пос. Кронаветтеръ пôдносивъ всѣлякѣ кривды, якѣ дѣють ся робôтникамъ, а именно, що имъ обмежує ся право свобôдного переселюваня ся и право товариствъ. Страйкуючихъ робôтникôвъ уважає ся просто за волоцюгôвъ и выдалює ся зъ ихъ мѣсця пробуваня. Основнѣ законы державнѣ не єствують для робôтникôвъ. Пôдъ надзôръ поліційный ставить ся людей лишь длятого, що они читають соціялістичнѣ письма. Бесѣдникъ навѣвъ вôдтакъ фактъ, що властитель копальнѣ, ґр. Сільва Тарука, каже що два роки оглядати лѣкареви робôтникôвъ и слабовитыхъ заразъ вôдправляє. Въ наслѣдокъ того, оденъ зъ робôтникôвъ, батько родины, допустивъ ся въ копальни самоубійства. Наконецъ порушивъ пос. Кронаветтеръ такожь змову жидôвскихъ робôтникôвъ въ Коломыи, що тамъ выробляють т. зв. „талесы" (плахты, котрыхъ уживають жиды, коли молять ся) — Пос. Чечь вôдповѣдаючи Кронаветтерови сказавъ, що вôнъ видить все въ занадто чорныхъ краскахъ, а вôдтакъ обговорювавъ справѣ заразы на худобу. — Пос. Брзорадъ обговорювавъ вôдносины на Моравѣ. — Пос. ґр. Сільва Тарука простувавъ исторію розказану Кронаветтеромъ про убійство робôтника.

По промовѣ референта Катрайна принято позицію „Зарядъ центральный" и на тôмъ закончено засѣданє, а слѣдуюче назначено на четверъ. На порядку дневнôмъ сего засѣданя стоить провізорія буджетова и конверсія галицкого довгу индемнізаційного.

Еміґрація до краю нужды.

Нове лихо грозить нашимъ селянамъ! По краю готові заовъ аґенты намавляти до до еміґраціѣ до Бразиліѣ. Якъ до того може дойти и якѣ гаразды ждуть на выходцѣвъ зъ Бразиліѣ, пише само ц. к. Міністерство справъ заграничныхъ. Оно доносить, що 2 серпня с. р. угодило ся правительство бразилійске зъ товариствомъ Compania Metropolitana такъ, що товариство се зобовязало ся доставити въ протягу десяти лѣтъ одевъ міліонъ поселенцѣвъ для Бразиліѣ.

Спроваджуване выходцѣвъ до Бразиліѣ, находило ся дотеперь, мимо кôлькоразовыхъ реформъ, въ рукахъ пôдприємцѣвъ приватныхъ, зъ котрыми правительство бразилійске робило богато разôвъ згоду вôдъ р. 1888. Тѣ угоды мають усунути ся найновѣйшою угодою, котрои найголовнѣйшѣ постановы такѣ:

Compania Metropolitana обовязує ся доставити почавши вôдъ дня 1 сѣчня 1893 за десять лѣтъ оденъ міліонъ выходцѣвъ зъ Европы и португальскихъ та испаньскихъ кольоній. Рôчна достава выходцѣвъ не мае

ОПРИШОКЪ ҐВАСТАНА.

Зъ французского. — Альфонса Додета.

(Конець.)

Я заѣхавъ до просторого и пустого дому заѣздного. Вечѣръ уже надходивъ, а Матео, свояк Гвастаны, не приходивъ. Зъѣвъ я вечеру; суха и припалена печеня козяча не дуже менѣ смакувала; выпивъ кôлька чарокъ, одну по другôй, терпкого вина краєвого. Робôтники зъ фабрики, котрѣ ту вступили вôдпочати, такожь уже забрали ся, а господарь довѣвъ мене до лютости своєю цѣкавостію, хто я и по що приѣхавъ до села. Вкôнци прийшовъ и Матео.

Поклонивъ ся и шепнувъ тихо, що Гвастана вже єсть въ его домѣ и коли хочу, то можу его заразъ побачити. Отже выйшли мы. Нôчь була зовсѣмъ темна, наставъ сильный вѣтеръ и кидавъ намъ жужель, рѣнь и пѣсокъ просто въ лице, въ уста, въ очи и въ нôсъ. Майже милю пішли мы дорогою, высипаною рѣнею та дрôбными острыми камѣнцями. Ажь пôзнѣйше замѣтивъ я, що се було русло малои рѣчки, що въ ту пору высохла.

— Отсе моя хата! — каже Матео и показує мале свѣтло, що продирає ся помѣжь галузє деревъ та блищить, мовь святоиваньскій червачокъ.

Саме въ тôй хвили прискочивъ до насъ величезный псиско и ставъ скажено гавкати, такъ якъ бы хотѣвъ намъ загородити дорогу и спонукати насъ завернути ся.

— Бручіо, тихо! — крикнувъ Матео, а звертаючись до мене додавъ: — То песъ Гвастана, звѣрь заѣлый и небезпечный, такій чуйный, якъ жаденъ песъ. Ходи ту, Бручіо, ходи, старый псиско! Ты думаєшь, що то жандармы?

Бручіо втихомиривъ ся вôдъ тыхъ слôвъ, а скакавъ намъ коло нôгъ и вѣвъ насъ до дому Матеа, до котрого за нимъ и мы увôйшли.

Сей дôмъ то була радше камѣнна хата зъ величезною дѣрою въ серединѣ даху. Дѣра тая мала подвôйну цѣль: була комином и вôкномъ заразомъ. Два лôжка, подобнѣ до тыхъ, якѣ бачимо на корабляхъ, занимали половину хаты.

Довкола стола стояли простѣ стôльцѣ, а на столѣ свѣчка въ деревлянôмъ свѣчнику; довкола неѣ бренѣло повно мухъ и комарѣвъ, котрѣ осмаливши собѣ крыла падали на стôлъ неживѣ.

При столѣ сидѣвъ мужчина зъ огорѣлымъ лицемъ, чертами острыми и енерґічными; подобавъ на италійского або провансцкого рыбака. Въ руцѣ державъ талію картъ, а споглядаючи на мене куривъ такъ скваплно тютюнъ, що дымъ обнявъ его хмарою.

— Дядьку Гвастана — вôдозвавъ ся Матео при входѣ, — єсть тутъ оденъ панъ зъ бюра гуты, хотѣвъ бы завтра пôти зô мною на рябчикôвъ и заночувати тутъ, щобы якъ найранше встати и пôти на ловы.

Коли когось бôльше якъ десять лѣтъ безнастанно гонять та переслѣдують, то вкôнци недовѣрє до кождои новои особы стане у него другою вдачею. Опришокъ звернувъ на мене свои малѣ чорнѣ очи, якъ бы хотѣвъ менѣ зъ лиця вычитати, що дѣє ся въ моѣй души. Не замѣтивъ мабуть нѣчого пôдозрѣного у мене, бо на привѣтъ махнувъ головою, вôдтакъ вôдвернувъ ся и не дбавъ бôльше про мене.

Зачали гру т. зв. „скопа", котра забрала всю увагу Бастаны и Матея". „Скопа" се гра вынайдена лише для Корсиканôвъ: тиха, таємна, повна хитрости и пôдглядання. Я оглядавъ обохъ грачѣвъ, котрѣ сидѣли напротивъ себе и старали ся взаимно пôдойти та обманити. Карты держали такъ зручно, що жаденъ не мôгъ доглянути, що другій має въ руцѣ. Зъ найбôльшою цѣкавостю приглядавъ ся я старому Гвастанѣ. Свѣтло свѣчки падало на его лице; я бачивъ, що вôнъ бувъ зовсѣмъ подобный до фотоґрафіи, котру менѣ давъ префектъ. Мавъ на собѣ и тôй сурдутъ та камашѣ, спнятѣ понадъ колѣнами мѣдяными спряжками. Замѣтивъ я и се, чого фотоґрафія не може показати, то єсть перепале-

перевысшати числа 100.000 людей, а не смѣє бути нижша вôдъ 50.000. Межи спроваджеными кольоністами має бути 90 прц. рôльниковъ, а 10 прц. ремѣсниковъ. Одного року не можна спровадити бôльше, якъ 60 прц. однои народности. Осôбъ вôльного стану не вôльно спроваджувати, лише цѣлѝ родины.

Попираючи кольонізацію чужихъ выходцѣвъ, правительство бразилійске має на оцѣ доставу робучихъ силъ до управы кавы, котрыхъ нема вôдъ часу знесеня невольництва.

Теперѣшнѝ вôдносины еміґраціѣ мають бути дуже некористнѝ для еміґраціѣ. Въ наслѣдокъ здепреціонованя бразилійского гроша паперового и зъ причины значнои дорожнѣ, погôршили ся дуже вôдносины платнѣ въ некористь робôтниковъ, котрѝ не мають средствъ навѣть на прожитокъ. Пожива дуже подорожѣла, а кольоністы, котрѝ мають таке призначенє, якъ давнѣйше невольники, терплять великій недостатокъ, працюють тяжко и неразъ мусять вертати до вôтчины. Такъ н. пр. у серпни с. р. покинуло Бразилію бôльше якъ 10.000 чужихъ кольоністôвъ. Такожь замѣтне єсть се, що кольоністôвъ задумують поселяти переважно въ пôвнôчныхъ державахъ Пернамбуко, Еспіріто Санто и Багія. хочь клімать тыхъ сторôнъ по просту забиває Европейцѣвъ; се давно дослѣджена рѣчь.

Отже о тыхъ вôдносинахъ повѣдомивъ п. Намѣстникъ всѣхъ пп. Старостôвъ, щобы они у вôдповѣдный способъ навчили людей, що зъ еміґраціѣ до Бразиліѣ нема нѣякого добра. Ц. к. посолъ австрійскій въ Ріо де Янейро донѣсъ, що згадане товариство має намѣръ брати якъ найбôльше выходцѣвъ зъ Галичины. а зъ иншихъ краѣвъ менше; отже ясно, яка небезпечность грозить нашимъ селянамъ.

Коли вже бразилійске правительство зробило таку угоду зъ товариствомъ Compania Metropolitana, то товариство се буде старати ся всѣми силами спонукувати людей до еміґраціѣ до Бразиліѣ. Тому то и Намѣстникъ поручає пп. Старостамъ чуйность въ тôй справѣ и взываѥ ихъ, щобы противъ всѣлякихъ аґентôвъ еміґраційныхъ выступали якъ найострѣйше. Сю грôзну небезпечность для нашихъ селянъ повиннѝ мати на оцѣ и всѣ интеліґентнѝ люде, що сходять ся зъ селянами та навчають ихъ; повиннѝ заздалегôдь повѣдомити селянъ, яка небезпечность имъ грозить та якъ боронити ся.

Переглядъ политичный.

Декотрѝ ґазеты подали були вѣсть, що запрошене кôлькохъ послôвъ польскихъ на двôрскій обѣдъ (мѣжъ ними и пос. Яворского) має якесь значѣнє политичне. Отже вѣсть ся була хибна. Бувъ то лишь звычайный обходъ для двôрскихъ достойниковъ. Пос. Яворскій не бувъ запрошеный, лишь три шамбеляны, котрѝ були передъ тымъ на авдієнціи у Є. Вел. Цѣсаря.

Декотрѝ ґазеты нотують поголоску, що бурмістръ Праги, дръ Черны, має бути именованый міністромъ для Чехъ, а ческій намѣстникъ, ґр. Тунъ, має вступити до кабінету яко міністеръ для справъ внутрѣшныхъ. Єсть се поголоска, котра потребує ще потвердженя.

Въ французскôмъ кабінетѣ настала знову зовсѣмъ несподѣвано криза зъ причины справы панамскои. Міністеръ фінансôвъ Рувіе подавъ ся до димісіѣ. Причина сего була така, що Клеманси оголосивъ письмо, въ котрôмъ доказувавъ, що Рувіе бувъ посередникомъ межи бар. Ренашомъ зъ однои стороны а банкіромъ Герцомъ и Клемансомъ зъ другои. Отже президентъ міністрôвъ Рібо повѣдомивъ Палату, що Рувіе подавъ ся для того до дімісіѣ, щобы мôгъ оправдувати ся противъ всякихъ закидôвъ. По сêмъ заявленю Рібота выступивъ Рувіе на трибуну и сказавъ, що яко міністеръ фінансôвъ мавъ обовязокъ удержувати зносины зъ всѣлякими фінансістами. Ренашъ просивъ єго о посередництво межи собою а Герцомъ, а вôнъ (Рувіе) не знавъ тогды, що Ренашъ єсть сильно скомпромітованый, и сповнивъ єго волю. Бôльше не займавъ ся вôнъ сею справою. — Міністромъ фінансôвъ на мѣсце Рувіера именованый Тіраръ.

Аґентія балканьска доносить, що болгарске правительство не домагало ся доси вôдъ Россіѣ деякихъ сумъ, котрѝ Россія винна Болгаріи, але коли заплатить теперь Россіи 2 міліоны руб. вôдшкодованя окупаційного, то зажадає леґату для болгарского народу, котрый єсть умѣщеный въ россійскôмъ посольствѣ въ Букарештѣ и буде домагати ся выданя задержаного въ Бѣлградѣ архіву болгарского, де Россія пôдчасъ болгарско-сербскои вôйны, заступала интересы Болгаріи въ Сербіѣ.

Новинки.

Львôвъ дня 14 грудня.

— Громадѣ Журавиця, въ повѣтѣ перемыскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 200 зр. запомоги на будову костела.

— Концертъ товариства „Львôвскій Боянъ“ вôдбуде ся въ пятницю дня 16 грудня въ великôй салѣ „Народного Дому“. На тôмъ концертѣ будуть вôдспѣванѝ конкурсовѝ творы, по чôмъ наступить проголошенє именъ авторôвъ и преміованє компоზицій. Проґрама вечерка слѣдуюча: 1) *** „Днѣпро реве“ хоръ мѣшаный въ акомпаніяментомъ фортепіяна — творъ конкурсовый. 2) а) *** „Ой умеръ старый батько“ слова Шевченка — творъ конкурсовый, хоръ мужескій; б) Топольницкій: „Небесна сила“ слова Навроцкого, хоръ мужескій; 3) а) Матюкъ: „Цвѣтка молить“ слова М. Шашкевича, сольо спѣвъ п. Зборжховскои: б) Глинка: Арія зъ оперы: „Русланъ и Людмила“, сольо спѣвъ п. Зборжховскои; 4) а) *** „И свитає и смеркає“ слова Шевченка, творъ конкурсовый, хоръ мѣшаный въ акомпаніяментомъ фортепіяна; б) Лисенко: Народнѝ пѣснѣ, хоръ мѣшаный; 5) *** „На щедрый вечеръ“ хоръ мужескій a capella, творъ конкурсовый. 6) Лисенко: „Минають днѣ“ слова Шевченка, сольо барітонъ п. Шимавьского. 7) Сметана: Хоръ женцѣвъ зъ оперы Prodana Nevesta. Пôдчасъ продукцій двери салѣ будуть замкненѝ. Вступъ вôдъ особы 1 зр. Крѣсла для панъ. Ґалерія 30 кр. Білетôвъ можна дôстати въ торговли Мих. Дымета, въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ (мѣжь 6 ою а 7-ою годиною вечеромъ) а въ день концерту при касѣ. Члены спомагаючѝ можуть собѣ вôдобрати вôльнѝ білеты и оденъ за пôвъ цѣны въ середу и четверъ (14 и 15 грудня) мѣжь годиною 6 ою и 7-ою въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“.

— Холера. Въ Коцюбиньчикахъ померла выказана давнѣйше дванайцятилѣтна Олена Мужилôвска. Впрôчôмъ змѣнъ нѣякихъ. — Въ Будапештѣ вôдъ 9 с. м. не занедужавъ нѣхто вôдъ холеры. Въ Зента вôдъ 25 до 30 падолиста захорували двѣ особы, одна померла. Въ комітатѣ остригомскôмъ выгасла зовсѣмъ пошесть. — Парляментови нѣмецкому предложено урядовый меморіялъ въ справѣ холеры. Въ нѣмъ сказано, що можна сподѣвати ся повороту холеры на весну, а то въ причины, що въ Россіи все ще лютить ся холера; отже треба заздалегôдь думати о средствахъ осторожности. — Шидловецкій священикъ о. Темницкій пише до „Дѣла“ що холера въ Шидлôвцяхъ выгасає; описує такожь способы, якихъ уживають власти до здержаня холеры. Навѣдженѝ холерою домы власти изолюють: ставлять вартôвника зъ села и тôй має подати воды, напоити худобу и принести зъ села, чого изольованымъ потреба. Зъ хаты изольованыхъ по за обôйстє не вôльно нѣкому выходити и не впускають нѣкого, а хто прийшовъ зъ родины чи сусѣдôвъ, мусить зôстати ажь до приписаного часу. Село навѣщене такожь изолюють, обкладають вартою, не выпускають зъ села и не впускають нѣкого, а въ сусѣд-

---

ну вôдъ сонця бронзову шкôру лиця, незвычайно живѝ руки, дуже дивнѝ въ єго вѣку. Дальше острый и сильный єго голосъ, до якого привыкають звычайно люде, що живуть на самотѣ. Матео мавъ далеко зручнѣйшѝ, сказативъ можна, гарнѝ руки. Вôнъ сидѣвъ по другôй сторонѣ стола и дививъ ся спокôйно въ очи чоловѣкови, котрого задумувавъ зрадити. Нѣ на хвилю не выявивъ нѣякои журбы и совѣсть не робила єму закидôвъ за те, що задумувавъ зробити.

Въ тôй способъ минуло близько двѣ годины. Я ледви мôгъ здержати ся вôдъ сну въ тôй задусѣ тютюневôй и при одностайныхъ окликахъ: „Dette sette! Dett otte!“ Я прижмурювавъ очи, але все будивъ ся вôдъ нового свисту вѣтру, що мало що не згасивъ свѣчки.

Наразъ Бручіо ставъ гаркотѣти, а далѣ й зачало гавкати. Якъ бы хто вдаривъ до бою, такій заколотъ наставъ у хатѣ. Старый Ґвастана выйшовъ за дверѣ, але вернувъ чимскорше, закликавъ грôмкимъ голосомъ, схопивъ стрѣльбу, що стояла въ кутѣ, закинувъ єѣ на плече и однымъ скокомъ выбѣгъ зъ комнаты. Матео дививъ ся здивовано на мене, а я на него; ажь тутъ до хаты впало дванайцять жандармôвъ зъ вôдведеными курками у набитыхъ стрѣльбъ та стали кричати:

— Пôддайте ся!

Закимъ мы змогли опамятати ся, вже насъ зловили, звалили на землю и звязали. Я хотѣвъ сказати, хто я, якъ называю ся, але мене нѣхто не слухавъ, всѣ казали:

— Ну, добре, добре! будете мати досить часу сказати, хто вы, коли приѣдемо до Бастіѣ.

Попыхаючи кольбами, выпхано насъ за дверѣ, а за найменчій опôръ били кулаками въ груди. Недалеко хаты ждавъ вôзъ вязенный, на якôмъ перевозять звычайно злочинцѣвъ; була то препогана вонюча скриня. По обохъ сторонахъ воза уставили ся жандармы зъ добутыми шаблями и такъ досить скорымъ крокомъ зезено насъ до Бастіѣ.

И по що тôлько оружнои силы, щобы перевезти безоборонного радника префектуры?

Коли мы приѣхали до префектуры, вже бувъ бѣлый день. Чарôвный видъ явивъ ся передъ моими очима, коли насъ привезли на подвôрє вязницѣ. Цѣсарскій прокураторъ, шефъ жандармеріѣ и директоръ вязницѣ стояли та ждали нетерпеливо на успѣхъ выправы.

Вкôнци высадили насъ. Та якъ же здивувавъ ся вахмайстеръ жандармеріѣ, котрый мене зъ тріюмфомъ вôддавъ свому шефови, коли побачивъ, що цѣсарскій прокураторъ самъ и всѣ иншѝ панове власноручно вôдвязували менѣ пута, перепрошували та просили о прощенє.

— Не може бути, пане бароне, чи то вы справдѣ? Якужь дурницю выстроили тѝ мудрецѣ! Якъ же то могло стати ся? — Пытанямъ и кôнця не було.

Небавомъ выяснила ся менѣ вся справа. Въ недѣлю дôставъ прокураторъ въ Бастіи телеґрафічну депешу зъ Порто Векіо зъ вѣсткою, що опришокъ Ґвастана находить ся теперь въ селѣ Соляцара. Подробицѣ були высказанѝ въ депеши такъ рѣшучо, що нѣхто й не сумнѣвавъ ся о ихъ правдѣ.

То одно слово Порто Векіо навело мене на правдивый здогадъ. — Вôдъ кого дôстали вы сю депешу, чи вôдъ свого помôчника? пытаю.

— Справдѣ, вôдъ него. Се трудящій молодець, дуже гôдный довѣря! — додавъ прокураторъ.

— Ой Боже! гôдный довѣря! — подумавъ я собѣ—и я мôгъ бы дещо про се сказати.

— Вôнъ не донесе менѣ нѣколи чогось такого, про що не єсть крѣпко пересвѣдченый. Намъ и на думку не прийшло, щобъ вы могли бути въ тыхъ сторонахъ на ловахъ и щобы могли ночувати у свояка славного опришка. Мимоволѣ зробили мы вамъ таку немилу несподѣванку въ ночи; однакъ знаючи вашу силу духа, я сподѣю ся, що вы собѣ не возьмете того до серця. Чи можу вѣрити въ се, що вы менѣ того не возьмете за зле? А теперь маю честь просити васъ до себе на снѣданє. Пане вахмайстеръ — говоривъ показуючи на Матеа—вôдведѣть того чоловѣка, пôзнѣйше переслухаємо єго.

ныхъ селахъ також стоять варты. Правительство подае помôчь матеріяльну, лѣкарь вôдвѣдуе хорыхъ, ц. к. комисарь заряджуе средства осторожности, жандармы пильнують вартôвникôвъ, идуть за домовиною, щобы люде не тиснули ся до домовины. Дальше радить о. Темницкій утворене платныхъ компаній ратунковыхъ, безъ котрыхъ трудно обôйти ся.

— **Зъ Солотвины** доносить п. Ст. Калита до „Дѣла", що въ лѣсахъ солотвиньского скарбу выводять ся рысѣ а лѣсничій п. Крейчі убивъ вже сеи зимы въ ревірѣ Росôльнои одного изъ трехъ нагнаныхъ на него.

— **Убійство у Вѣдни**, яке стало ся послѣдными днями при улици Одеонъ выкликало було не малый переполохъ въ цѣлôмъ мѣстѣ, бо розôйшлась була чутка, що у Вѣдни появивъ ся звѣстный Джекъ порунъ, що то свого часу допускавъ ся убійствъ на дѣвчатахъ въ Лондонѣ, одного по другôмъ. Передъ кôлькома днями убивъ хтось дѣвчину Тересу Струкль, публичну розпустницю, котра однакожь була и дуже погана и вже постарша та й дуже бѣдна. Не можна було припускати, що єѣ убивъ хтось изъ заздрости, або щобы може забрати єѣ скарбы, котрыхъ она зовсѣмъ не мала. Ажь оногды цѣла справа розяснила ся. Въ пратерѣ знайдено якогось висѣльця на деревѣ. Показало ся, що то бувъ давный коханокъ Тересы и называвъ ся Францъ Губеръ. Вôнъ то зайшовъ бувъ тои ночи, коли Струклôвну знайдено убиту, зъ нею до дому и его видѣли чотиры особы, котрі вôдтакъ и розпôзнали трупа. Єсть то отже вже третій убійникъ у Вѣдни, котрый по убійствѣ самъ собѣ вôдобравъ житє.

— **Правительственною лѣкаркою** въ Сараєвѣ именувавъ шефъ окупованыхъ провінцій докторку медицины Богуславу Кекъ въ осѣдкомъ въ Мостарѣ.

— **Анна Понадюкъ**, властителька склепику у Львовѣ, о котрои попареню мы недавно писали, померла въ шпитали.

— **Нещастє не ходить по лѣсѣ**, а по людяхъ. Оно стрѣтило и секретаря староства новосанчѣвского п. Фр. Сованьского. Вôнъ вертавъ зъ Рожнова въ урядовои комисіѣ. На горѣ званôй Висьолкою сполошили ся конѣ и стали гнати скажено зъ горы повадъ пропастію. Вôзникъ выпавъ зъ воза, а п. Сованьскій, щобы уникнути смерти, выскочивъ зъ воза, але такъ нещасливо, що зломивъ собѣ лѣву ногу. И такъ лежавъ вôнъ зô зломаною ногою въ ночи на снѣгу, ажь надôйшовъ вôйтъ рожнôвскій, занѣсъ его до коршмы и у подушкахъ вôдославъ до Нового Санча. Вôзъ розлетѣвъ ся на куснѣ, конѣ зловловлено ажь у третôмъ селѣ, а вôзника найдено зомлѣлого и дуже пораненого.

— **80 жертвъ.** Зъ Тонкину доносять о нечуванôмъ убійствѣ. Мѣсцевѣ розбишаки морскѣ зловили 80 жѣнокъ и дѣтей и жадали за нихъ выкупу. Тымчасомъ держали ихъ разомъ въ гôрскôй печерѣ. Щобы ихъ увôльнити зъ неволѣ, выслано войско. Розбишаки довѣдавшись о тôмъ, забили входъ до печеры, запалили въ нѣй купу вугля деревного и задушили 80 людей.

— **Чи адвокаты-промысловцѣ?** Оригінальне рѣшене выдавъ Трибуналъ адміністраційный що до ставу адвокатôвъ, кандидатôвъ адвокатскихъ и конципієнтôвъ. Міністерство справъ внутрѣшныхъ рѣшило було, що адвокатуру треба уважати за рôдъ промыслового пôдприємства, що отже кандидаты адвокатскѣ и конціпієнты — яко „помôчнѣ робôтники" мусять обезпечувати ся въ робôтничихъ касахъ для хорыхъ. Противъ того оречення внесли вѣденьскѣ адвокаты, кандидаты и конціпієнты зажалене до адміністраційного трибуналу и доказували, що адвокатура не єсть „промысломъ", а єѣ помôчники не суть челядниками або термінаторами. Отже дотычна розправа вôдбула ся тому кôлька днѣвъ пôдъ проводомъ президента ґр. Белькредіого. Заступникъ зажаленя дръ Ледереръ доказувавъ, що гôдность академична, докторскій степень адвокатôвъ и кандидатôвъ адвокатуры — се не то само, що титулъ „купець", або „промысловець", або „челядникъ". Така арґументація не пересвѣдчила трибуналу и вôнъ вôдкинувъ рекурсъ, яко безпôдставный. Бо адвокатуру зô становиска промыслового законодавства треба уважати промысловымъ пôдприємствомъ, отже помôчники адвокатскѣ мусять обезпечати ся въ касахъ для хорыхъ. На гôдность академичну не можна въ тôмъ выпадку зважати, бо тутъ розходить ся о примѣну закона лише економічного, для котрого наведенѣ данѣ зовсѣмъ не мѣродайнѣ.

Всячина.

— **Дещо зъ исторіѣ збôжа.** Збôжемъ называемо всѣ тѣ роды травъ, котрыхъ зерно служить чоловѣкови на поживу, а котрѣ люде управляють вже вôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ. Рижь н. пр. управляють въ Хинѣ вже вôдъ 2800 лѣтъ, а управа проса-бору ведеся — якъ то дослѣджено зъ лѣтописей — вже 2700 лѣтъ. Въ пальовыхъ будôвляхъ коло Ціріху знайдено множество проса-бору, пшеницѣ однозернатки и ячменю шѣстерняка. Въ египетскихъ гробахъ, котрымъ вже якихъ 3000 лѣтъ, знайдено богато звычайнои пшеницѣ. Наймолодша єсть управа жита и для того жито мае найменше вôдмѣнъ, пôдчасъ коли у пшеницѣ єсть ихъ дуже богато. Найбôльша вага збôжа для чоловѣка въ тôмъ, що его зерно мае въ собѣ богато поживы, котра складае ся по найбôльшôй части зъ мучины (крохмалю) а вôдтакъ зъ бѣлковины (матерій протеіновыхъ). Побôльшаючимъ скломъ (мікроскопомъ) можна по зеренцяхъ мучины легко розпôзнати, чи якась мука фальшована, чи н. пр. до житнои муки не домѣшано кукурудзяної, або до пшеничнои муки въ рижу. Въ декотрыхъ выпадкахъ жадае ся въ торговли, щобы зерно збôжа мало въ собѣ вôдповѣдну скôлькôсть клею, вôдъ котрого зерно стае якъ бы шклисте. Россійска пшениця мае въ собѣ найбôльше клею и длятого єѣ въ Анґліи найбôльше купують, коли тымчасомъ пшениця изъ заходныхъ Прусъ стратила вартôсть въ Анґліи, бо мае въ собѣ мало клею. Не треба однакожь думати, щобы верства клею на зернахъ пшеницѣ (ґрисъ) була такъ дуже поживна; она мае лишь вагу для анґлійскихъ млынôвъ зô взгляду на ихъ уладжене а вôдтакъ єсть важна и для печеня хлѣба, бо здувае его.

Збôже що до своеѣ вартости єсть найважнѣйшимъ продуктомъ землѣ. Шерцеръ обчисляе, що вартôсть одного жнива на цѣлôй земли представляе 25 міліярдôвъ (25.000,000.000), пôдчасъ коли сума всѣхъ грошей, выбиваныхъ изъ золота и срѣбла єсть о половину менша. Въ 1889 р. зôбрано всего збôжа на земли 3.225 міліонôвъ гектолітрôвъ а зъ того припала бôльше якъ четвертина на овесъ, майже четвертина на кукурудзу, менше якъ четвертина на пшеницю, а останокъ припавъ на жито и ячмѣнь. Зъ тои скôлькости припало на Европу трохи бôльше якъ половина (5 осьмыхъ частей). Зъ европейского жнива дала сама Россія третину, по найбôльшôй части жита; Нѣмеччина, котра займае 18 часть Европы дала лишь осьму часть всего збôжа зôбраного въ тôмъ роцѣ въ Европѣ. Зъ того збôжа вывезено зъ Европы 80 міліонôвъ гектолітрôвъ — 50 міліонôвъ гектолітрôвъ лишь зъ самои Россіѣ, а 13 міліонôвъ зъ Румуніѣ. Противно же, привезено до Европы (по найбôльшôй части зъ Америки) 140 міліонôвъ гектолітрôвъ, а зъ того 66 міліонôвъ до самои Анґліѣ. Що до ваги займае тутъ найперше мѣсце жито, а що до вартости пшениця. Нѣмеччина мусить спроваджувати для себе зъ заграницѣ 23 процентъ свого жнива въ вартости 237 міліонôвъ марокъ. Анґлія и Нѣмеччина спроваджують свое збôже головно зъ Россіѣ, котра покрывае 60 процентъ всего довозу, вôдтакъ зъ Австро Угорщины — 15 процентъ и зъ пôвнôчнои Америки — 5 процентъ.

Найважнѣйшѣ и найбôльшѣ торги на збôже вôдбувають ся: въ Берлинѣ, Антверпіи, Ліверпули, Лондонѣ, Ню-Йорку, Чікаґо, Дулюсъ, Ст. Луй, Вѣдни, Пештѣ, Парижи, Мангаймѣ, Кольоніи, Щетинѣ, Вроцлавѣ и Черновцяхъ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 14 грудня. На вчерашный двôрскій обѣдъ були запрошенѣ міністры: Каллай и Залескій, Тіша, Гогенвартъ, Тотъ, Штремаеръ, шефъ секціѣ Брейскі, Янсековичь, Лятуръ и шамбеляны Гомпешь, Хамецъ и Воляньскій.

Петербургъ 14 грудня. Комендантъ пятого корпуса ґен. Свистуновъ пôшовъ въ вôдставку. Пôсля нинѣшного розпорядженя мають 12 резервовыхъ баталіонôвъ бути переобразованѣ на резервовѣ полки по два баталіоны а зъ нихъ будуть утворенѣ три резервовѣ бриґады по 4 полки.

Парижь 14 грудня. Камердинеръ бар. Ренаша зôзнавъ передъ судьею слѣдчимъ, що при трупѣ свого пана знайшовъ флящинку зъ отруею. Знатоки сконстатували, що Ренашь отроивъ ся атропіною, (дуже сильна отруя зъ ростины званои у насъ „вовча ягода").

Софія 14 грудня. Приватне зôбране дуже численныхъ послôвъ предложило Стамбулову проектъ змѣны конституціѣ, пôсля котрого першій выбраный князь и першій наслѣдникъ престола можуть задержати свою вѣру. Послы обовязали ся пôдпирати сей проектъ. — Вѣсти о утвореню болгарскои фльоты суть безосновнѣ.

Нещасный Матео бувъ напôвъ неживый зъ переляку и кидавъ на мене дуже вымовнымъ окомъ, що на таке обходжене зъ нимъ не заслуживъ собѣ.

Отже я не мôгъ нѣчого иншого вдѣяти, лише выяснити цѣлу справу, що справдѣшный виновникъ утѣкъ передъ жандармами. Взявъ я на бôкъ прокуратора и оповѣвъ ему докладно, якъ и що було. Коли слухавъ мого оповѣданя, то очевидно змѣнявъ свою думку; зъ лиця его щезла всяка зычливость, яку менѣ перше заявлявъ. Натомѣсть явивъ ся холодный, неприступный радникъ справедливости.

— Вы чей зрозумѣете — каже вôнци — що на префектуры я можу гнѣвати ся. Та коли вже маю въ своихъ рукахъ свояка Гвастаны, то зовсѣмъ не думаю выпустити его зъ вôдси. Вôнъ буде по просту разомъ зъ товаришами доносити опришкови порохъ и поживу, а тому треба уже разъ зробити конець.

— Алежь, пане прокураторъ — кажу — я вамъ ручу, що той чоловѣкъ дѣлавъ зъ порученя префектуры!

— Коли такъ, то тымъ бôльше не увôльню его. Я покажу тымъ панамъ урядникамъ правительственнымъ, що ся справа належить лише до мого выдѣлу. Нехай не пхають носа до рѣчей, до котрыхъ не мають найменшого права. Якъ то, на цѣлôй Корсицѣ є одинъ-единый опришокъ и того менѣ позавидували? То мôй звѣръ! Вы, бачу, також ловець — говоривъ дальше иронічно та ззыравъ ся на мою ловецку збрую — чи вы, пане раднику, стерпѣли бы, колибъ вамъ хто неправно вдиравъ ся въ вашѣ ловецкѣ права? Я повтарявъ уже кôлька разôвъ вашому префектови, що я самъ хочу зловити опришка Гвастану, а не хто иншій. А коли вôнъ упертый, то и я собѣ поступлю такъ, якъ менѣ мôй обовязокъ каже. Вашъ любчикъ Матео останесь тымчасомъ пôдъ сторожею, префектура може его рекламувати. Найлучше выйде на тôмъ самъ опришокъ, бо та справа дôйде й до него и вôнъ буде стерегти ся и свого свояка и префектуры и ловцѣвъ префектуры.

И справдѣ стало ся такъ, якъ заповѣвъ сей чоловѣкъ, котрый хиба зъ чортомъ бувъ у спôлцѣ. За мѣсяць заряджено слѣдство и вôзвано префектуру.

Генеральный секретарь, и я малисьмо милый обовязокъ рекламувати шпіона, а крôмъ того я мусѣвъ передъ цѣлымъ трибуналомъ судовымъ оповѣсти цѣлу авантуру, котра мене стрѣтила. Можна собѣ уявити, якъ служачѣ базили ся моимъ коштомъ.

Радникъ префектуры, везеный пôдъ ескортою въ арештантскôмъ возѣ! — словомъ, не вдало ся намъ!

Матеа увôльнили, але се вже не здало ся намъ нѣ на що, бо Гвастана довѣдавъ ся о задуманôй здрадѣ и стерѣгъ ся вже свояка, а вôнци й покинувъ зовсѣмъ родину землю.

За редакцію вôдповѣдае Адамъ Креховецкій.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купуе и спродае

всякй ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадной провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

4½% листы гіпотечнй.	**4%** пожичку пропінаційну галицку.
5% листы гіпотечнй преміованй.	**5%** „ „ буковиньску.
5% листы гіпотечнй безъ премій.	**4½%** пожичку угорской желѣзнои дороги державнои.
4½% листы Тов. кредитового земс.	**4½%** пожичку пропінаційну угорску.
4½% листы Банку краєвого.	
4½% пожичку краєву галицку.	

4% угорскй Облигаціи индемнизаційнй,

котрй то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкористнѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякй вильосованй, а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, якъ такожъ купоны за готôвку, безъ вѣлякои провізіи, а противно замѣсцевй лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ. за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить. 2

Выробъ краєвый

КОЦЫ и КОВДРЫ

зъ фабрики въ **Глиннѣ**

суть до набутя по сталыхъ цѣнахъ фабричныхъ:

въ **Бродахъ**: п. И. Витковскій и Спôлка;
„ **Бережанахъ**: п. Б. Карвовска;
„ **Чортковѣ**: п. Антôнъ Костецкій;
„ **Коломыи**: п. И. П. Ґерцъ;
у **Львовѣ**: Центральный Базаръ выробôвъ краєвыхъ;
„ п. Антôнъ Ґудієнсъ плящъ Маріяцкій;
„ п. Кнаверъ и Сынъ плящъ Капитульный;
въ **Перемышли**: Перемыскій Базаръ выробôвъ краєвыхъ;
„ **Самборѣ**: п. Брониславъ Жулавскій;
„ **Сокали**: п. А. В. Ґротъ;
„ **Стрыю**: п. Лехицкій и Костеркевичъ; 108
„ **Терноноли**: п. В. Михалевскій.

Се не обманьство!

Менѣ поручила одна зъ найбôльшихъ ґалянтерійныхъ фірмъ нормберскихъ задля надмѣрного засобу товару продавати по цѣнѣ фабричнôй слѣдуючй товары и я спродаю доки ихъ, засобу стане:

1 **нікльованый годинникъ ремонтоаръ**, дуже гарный, реґульованый на секунды, натягає ся безъ ключа; 1 **дуже гарну портмонетку**; 1 **пышну цигарничку** зъ правдивого бурштину и морскои пѣнки; 2 **патентованй спинки до маншетôвъ** зъ чистого алюмінію; 1 **перстень зъ штучнымъ брилянтомъ**; 1 **дуже гарну шпильку до кравати** зъ алюмінію; 1 **дуже добрый пуляресъ** зъ алюмінію; 2 **патентованй свѣчники**; 1 **цѣла тоалета** кашенева, дуже практична для кождого; **12 штукъ разомъ**, одно гарнѣйше другого, и то все за диво низьку цѣну, бо лише за **5 зр. 35 кр.** за побранємъ, або попередною присилкою гроша, оплачено. То все можна дôстати у нірнберского аґента **С. Альмана** (S. Allmann) Wien I Sterngasse Nr. 11.

Непринятый товаръ, а безъ сказы приймає ся назадъ. 111

Нове! Нове!

Безъ конкуренціи!

Петраша правдиве франц. кавчукове смаровило ясне або чорне, есть найновѣйшимъ и найлучшимъ средствомъ за *обуве, ремѣнѣ, упряжъ, повозы, шкôрянй накрывала, сѣдла и т. д.* стають черезъ посмароване *непромакальными, мягкими и тревальими.* **Знаменитє смаровило на копыта.** Въ бляшаныхъ пушкахъ по 25, 50, 90 и 1·60 злр. за послѣплатою.

Замовленя до 5 злр. и высше франко.

ANT. PETRAS, Дроґуерія, хем. тех. лябораторіюмъ въ **Ческôмъ Бродѣ.**

Переанализоване въ ц. к. хем. тех. стації дослѣднôй ц. к. Міністерства просвѣты для промыслу шкôръ въ Вѣдни, пôсля гадки зъ 11 жовтня 1892, вôстало що до складу свого узнане за **найлѣпше** и найвѣдповѣднѣйше до смарованя всякого обуви и ремѣня. 113

ПЕРША КРАЄВА ФАБРИКА

Выробôвъ плятированыхъ

ЯКУБОВСКІЙ и ЯРРА

Краковъ. Львôвъ,

Самовары тульскй и Чай хиньскій.

Направы, золоченя и посрѣблюваня по цѣнахъ фабричныхъ.

Цѣнники даромъ и франко. — Опаковане безплатно.

12

ПРИГОТОВЛЕНЄ

на

ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКОВЪ

и до принятя въ

Ц. И К. ВОЙСКОВЙ ШКОЛЫ

зачинає ся въ приватнôй войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., упередъ проф. въ ц. я к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ мінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Австрійско-угорска

FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, **побôльшити его обємъ** а то такъ що до **формату** якъ и що до **змѣсту** нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, **всѣ фінансовй и господарскй обявы обширно и предметово.** Всежь при тôмъ можемо числити, що въ новôй своѣй формѣ нашь вôобльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якй на насъ накладае побôльшене обему, **высокôсть предплаты** зôстае **незмѣнена**, така якъ доси, бо мы намагаємо знайти бôльше розповсюдненє.

Число пробнє даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатй змѣстомъ числа **1 зр.**

Адміністрація: Wien, I Wollnerstrasse 11

Антикварска оферта.

✻ МАЙЕРЪ, ЛЕКСИКОНЪ ✻

4 (найновѣйше) выданє

16 елєгантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ нові, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера